

CENTRUM VOOR
HOLOCAUST
EN GENOCIDESTUDIES

Jaarverslag 2006/2007

Woord vooraf	1
Wetenschappelijk onderzoek	2
Internationaal	3
Academisch Onderwijs	5
Educatie	7
Maatschappelijk Debat	9
In de Media	11
Bijlage 1 - personele bezetting CHGS	13
Bijlage 2 - publicaties	14
Beschikbare Middelen 2006	17

Woord vooraf

Het CHGS heeft inmiddels vier jaren ervaring achter de rug. In deze jaren is met succes gewerkt aan het 'op de kaart zetten' van het centrum. Vele activiteiten hebben inmiddels voor naamsbekendheid gezorgd. De viering van de verjaardag van de oprichting in september is al een traditie geworden. Bij het wetenschappelijk onderzoek en onderwijs en in de bijdragen aan educatie en het maatschappelijk debat, dat wil zeggen: de hoofdtaken van het CHGS, zijn inmiddels tastbare resultaten geboekt. Ook in het afgelopen jaar hebben de resultaten van het wetenschappelijk onderzoek waardering gevonden. Daarnaast kan het onderwijs in de Holocaust- en genocidestudies aan de Universiteit van Amsterdam zich in een toenemende belangstelling van studenten verheugen. Een groeiend aantal promovendi is aan het centrum verbonden. De activiteiten ter bevordering van het maatschappelijk debat rond Holocaust en genocide hebben een flink publiek bereikt: te noemen zijn bijvoorbeeld de succesvolle bijeenkomsten over de genocide van Armeniërs in Turkije en de herdenking van de Stalinistische zuiveringen en de Goelag. Een belangrijke uiting van de educatieve activiteiten was de samen met andere organisaties georganiseerde Holocaust Memorial Day. Vele onderwerpen kwamen hier aan de orde en de pers besteedde er aandacht aan.

Het bestuur van de stichting CHGS heeft in juli 2006 een evaluatiecommissie ingesteld. Deze commissie, onder voorzitterschap van prof.mr.dr. C.J.M. Schuyt, heeft in februari 2007 rapport uitgebracht. De commissie spreekt haar waardering uit voor wat het CHGS tot stand heeft gebracht, met name op het gebied van wetenschappelijk onderwijs en onderzoek. Het centrum heeft sinds de oprichting al enige naam gemaakt. Het rapport bevat gerichte adviezen voor de verdere vormgeving van het activiteitenprogramma van het CHGS.

In grote lijn bepleit de commissie om meer samenhang te brengen in de activiteiten van het centrum. Bovendien verdienen volgens de commissie de taakgebieden educatie en publieksactiviteiten meer aandacht. Tenslotte dient een beleidsplan voor de toekomst van het CHGS te worden opgesteld. De commissie doet ook uitspraken over de organisatie en personele invulling van het centrum. In overleg met betrokkenen en overigens vooruitlopend op de evaluatie heeft het bestuur op dit gebied al stappen gezet. Dr. A.C.L. Zwaan is na een periode van afwezigheid voor 0,4 van de werktijd weer als medewerker tot het centrum toegetreden. Prof.dr. J.Th.M. Houwink ten Cate zal zich in de komende periode voornamelijk wijden aan inhoudelijke activiteiten. Dr. W. ten Have is voor 0,6 van de werktijd aangesteld als directeur van het CHGS.

Het is een goede aanmoediging voor de activiteiten van het CHGS in de komende jaren, dat de evaluatie meer dan voldoende basis biedt om het bestaan van het centrum ook voor de tweede vijf jaar te continueren. De samenwerking met het NIOD, de Universiteit van Amsterdam, VWS en vele andere partners zal worden voortgezet en waar mogelijk versterkt. De medewerkers zullen als tevoren met grote inzet blijven werken aan de taken van het CHGS. Het doel, het bevorderen van maatschappelijke aandacht voor de problematiek rond de Holocaust en genociden door middel van het aanbieden van kennis, is die inzet meer dan waard. Het streven is om daarmee nog meer belangstelling te wekken dan tot op heden al het geval was. Dit jaarverslag geeft inzicht in de wijze waarop het CHGS in het afgelopen jaar aan haar werkzaamheden vorm heeft gegeven.

W. ten Have

Diner na lezing prof. Bauer

Wetenschappelijk onderzoek

De activiteiten op onderzoeksgebied stonden in het verslagjaar onder invloed van tijdelijke wijzigingen in de aanstellingen van de staf. Johannes Houwink ten Cate maakte in het najaar gebruik van een sabbatical-regeling, Ton Zwaan beëindigde tijdelijk zijn werkzaamheden voor het CHGS en Karel Berkhoff had ter compensatie van de vrijstelling van onderwijstaken in 2005 dit jaar geen onderzoekstijd. Nanci Adler, tenslotte, heeft in 2005 de Veni Vernieuwingsimpuls subsidie voor veelbelovende onderzoekers van NWO toegekend gekregen. Derhalve besteedde zij 0,8 fte aan haar onderzoek naar de houding van Goelag-gevangenen ten opzichte van de Communistische Partij. De resterende tijd bleef Nanci Adler als staf lid van het Centrum beschikbaar voor onderwijs en begeleiding van studenten.

Dit in beschouwing genomen verscheen een groot aantal publicaties van de hand van de staf. Johannes Houwink ten Cate was één van de auteurs van het Rapport van de Commissie van Drie over het oorlogsverleden van P.J. Meertens. Dit rapport werd geschreven in opdracht van

de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen.

Ton Zwaan publiceerde artikelen in verschillende dag- en opiniebladen. Ook leverde hij een bijdrage aan de afscheidsbundel van prof. dr Abram de Swaan en schreef hij het voorwoord voor de monografie van promovendus Uğur Üngör.

Zoals steeds leverde de tijdelijke en onbezoldigde staf van het Centrum een belangrijke bijdrage aan het wetenschappelijk onderzoek. De vorderingen van het promotieonderzoek van Uğur Üngör bleek uit het verschijnen van een korte monografie in juni 2007, *Vervolging, onteigening en vernietiging: de deportatie van Ottomaanse Armeniërs tijdens de Eerste Wereldoorlog* bij uitgeverij Aspekt. Deze publicatie is een bewerkte en uitgebreide versie van eerder verschenen artikelen. OIO's Marieke Meeuwenoord en Eva Moraal schreven een *pilot study* over de stand van hun promotieonderzoek. Na goedkeuring werden hun aanstellingen verlengd. Tenslotte ontving het Centrum vanaf augustus 2006 een aantal gastonderzoekers uit Oekraïne. Deze onderzoekers konden ieder drie maanden in Nederland werken dankzij een projectbijdrage van het Ministerie van VWS. Het VWS Fellowship in Holocaust and Genocide

Studies for Ukrainian Citizens, gecoördineerd door Karel Berkhoff, is bedoeld om onderzoekers uit Oekraïne in Amsterdam te begeleiden. Het verblijf in Nederland zal in een aantal gevallen resulteren in een bijdrage in een internationaal wetenschappelijk tijdschrift. Het CHGS verwelkomde achtereenvolgens Mykhaylo Tyaglyy, Viktoriya Sukovata (twee termijnen) Vladyslav Grynevych, Natalya Lazar (twee termijnen), Tetyana Boryak, Dmytro Tytarenko en Ivan Dereiko. De Oekraïense fellows worden intensief begeleid door Karel Berkhoff. Nanci Adler bracht ten behoeve van haar Veni onderzoek een werkbezoek aan Moskou in mei 2007. Zij deed onderzoek in de collectie van memoires van oude Bolsjewieken in het RGASPI, het Russisch Staatsarchief voor Sociale en Politieke Geschiedenis en in het archief van Memorial, de Russische Mensenrechtenorganisatie en documentatiecentrum.

Daarnaast is Nanci Adler sinds het najaar van 2006 lid van de archiefcommissie van de Raad voor Cultuur.

Opbrengsten uit het geven van onderwijs elders (van Ton Zwaan) zijn ter beschikking gesteld van de NIOD-bibliotheek om de aanschaf van een bescheiden verzameling genocidestudies te kunnen realiseren.

Internationaal

De stafleden en onderzoekers van het CHGS begeven zich in een internationaal werkterrein en hebben waardevolle buitenlandse relaties opgebouwd. De directeur van het Centrum maakt deel uit van de Nederlandse delegatie bij de tweejaarlijkse bijeenkomsten van de Taskforce for International Cooperation on Holocaust Education, Remembrance and Research (ITF). Johannes Houwink ten Cate woonde de vergadering van de *Academic Working Group* van ITF bij in Budapest in december 2006. Wichert ten Have was als nieuwe directeur in mei 2007 aanwezig bij de bijeenkomst in Praag.

De samenwerking met de gelieerde instellingen in Scandinavië, de *Nordic-Dutch Holocaust & Genocide Research and Education Network* resulteerde dit jaar in een Europese subsidieaanvraag in het kader van het *Seventh Framework Program* (FP7). De subsidiegelden moeten vooral gezamenlijke onderzoeksprojecten, een website en een aantal internationale evenementen ten goede komen. De coördinatie van het Nederlandse gedeelte van de subsidieaanvraag was in handen van Johannes Houwink ten Cate en Nanci Adler.

Ter voorbereiding van deze veelomvattende aanvraag werden verschillende werkbezoeken afgelegd. Een afsluitende bijeenkomst met lezingen over lopend onderzoek vond plaats in maart in Stockholm en Uppsala. Alle stafleden waren tijdens deze reis vertegenwoordigd. De subsidieaanvraag kon op 10 mei in Brussel worden ingeleverd. Nanci Adler verzorgde van 23 tot 25 oktober een aantal colleges voor de *Oral History School, Research and Documentation Center* in Sarajevo, Bosnië. De week daaropvolgend trad zij op als presenter tijdens de conferentie *Legacy of the Gulag* van Harvard University in de Verenigde Staten.

Karel Berkhoff heeft sinds juni 2007 zitting in de redactieraad van het tijdschrift *Holokost i suts-jasnist* (De Holocaust en Moderniteit) in Kiev. In mei verzorgde hij een lezing met als titel *Multiple Genocides: The Nazi 'War of Extermination' in the Soviet Media, 1941–1945* tijdens de conferentie *Borderlands. Ethnicity, Identity and Violence in the Shatter-Zone of Empires Since 1848* van het Herder Instituut in Marburg (Duitsland). Ook bezocht hij in juni het Centrum voor de Studie van de Holocaust en Religieuze Minderheden te Oslo als lid van de buitenlandse begeleidingscommissie

voor een promotie- en onderzoeksproject over Noorse vrijwilligers in de Waffen-SS.

OIO's Marieke Meeuwenoord en Eva Moraal presenteerden tijdens verschillende internationale conferenties hun onderzoek. Samen namen zij deel aan de *Workshop zur Geschichte der Konzentrationslager* in Saarbrücken in Duitsland. Marieke Meeuwenoord hield in het voorjaar een lezing voor promovendi uit Nederland, België en Israel tijdens de *International Exchange Workshop* in Yad Vashem. Ook Johannes Houwink ten Cate en Wichert ten Have woonden deze Workshop bij. Uğur Üngör hield verschillende lezingen in het buitenland. Op 29 september 2006 sprak hij bij de *London School of Economics* op de conferentie *Political Demography: Ethnic, National and Political Dimensions*. In november hield hij een lezing *Rescue and conversion: survival strategies in the Armenian Genocide* op de conferentie *Rescue, Rescuer, Rescued: 'Righteous among the Nations' and the Holocaust. European and comparative perspectives* in Parijs. Evenals de andere promovendi Moraal en Meeuwenoord sprak hij tijdens de *Nordic- Dutch Holocaust & Genocide Research and Education Network Annual meeting* in Zweden

in maart. Tijdens de zevende tweejaarlijkse bijeenkomst van de *International Association of Genocide Scholars* in Sarajevo gaf Uğur Üngör een lezing met als titel *Vectors of victimization: tracing genocide from the Balkans to Anatolia, 1912-1915*. Ook Wichert ten Have en Johannes Houwink ten Cate woonden deze conferentie bij. Gelieerd onderzoeker van het Centrum Rosa Lehmann bracht in mei 2007 ten behoeve van haar proefschrift *Struggling for peace: ethno-national relations in rural southeast Poland. The case of the Ukrainians in Poland (1944-2000)* een bezoek aan Polen. Zij deed onderzoek in het archief van regionaal weekblad *Tygodnik Nowe Podkarpacie* van Krosno en sprak tevens met collega-onderzoekers van de Uniwersytet Jagiellonski in Kraków.

Het Centrum mocht ook een aantal vooraanstaande collega's uit andere landen ontvangen. Yehuda Bauer (Hebrew University Jerusalem), Taner Akçam (University of Minnesota), onderzoeksjournalist Jonathan Sanders, Donald Bloxham (University of Edinburgh) en Mark Levene (University of Southampton) traden onder meer op als gast-sprekers van het CHGS.

Academisch Onderwijs

Vanaf 1 september vervulde Karel Berkhoff de functie van Onderwijscoördinator. In deze functie vertegenwoordigde Berkhoff het Mastertraject Holocaust- en Genocidestudies onder meer in het overleg over de oprichting van de *Graduate School of Humanities*.

Johannes Houwink ten Cate verzorgde in het najaar het BA College *Vervolging, massamoord en genocide in vergelijkend perspectief*. Dit college maakt deel uit van de BA Geschiedenis en richtte zich op genociden in de twintigste eeuw aan de hand van een aantal *casestudies*. Zo'n 40 studenten woonden deze reeks bij. Houwink ten Cate begeleidde zodoende een groot aantal studenten bij het schrijven van hun BA scriptie. In het tweede semester gaf Karel Berkhoff het college 'Massamoord en Maatschappij', waarin de aandacht hoofdzakelijk uitging naar het belang van herdenken en oorlogsmonumenten. De studenten werden regelmatig geconfronteerd met indrukwekkend beeldmateriaal en als eindopdracht schreven zij een paper.

Holocaust Memorial Day

In het najaar van 2006 begonnen 13 nieuwe studenten aan het Mastertraject Holocaust- en genocidestudies (in vergelijking met negen in 2005). Zij volgden in het eerste semester het college 'Transitional Justice' van Nanci Adler, waarbij onder meer een bezoek werd gebracht aan het Joegoslavië Tribunaal in Den Haag. Bij Karel Berkhoff volgden zij het college 'De Holocaust', waarin studenten aan de hand van primaire bronnen op de hoogte werden gesteld van de nieuwste inzichten rondom de massamoord op de joden van Europa. Het tweede semester bood ruimte voor een keuzevak en het colloquium Holocaust- en genocidestudies. Dit colloquium richtte zich op een goede voorbereiding van onderzoeksvragen ten behoeve van de MA scriptie. Studenten hadden de gelegenheid tijdens het colloquium ervaringen en knelpunten uit te wisselen. Verschillende studenten deden 'veldwerk' in het buitenland.

Gastcolleges

De medewerkers van het CHGS worden regelmatig benaderd om gastcolleges en lezingen te verzorgen voor verschillende doelgroepen. Vaak is dit voor studenten en collega's van de UvA of andere universiteiten, maar ook hogescholen, lerarenoplei-

dingen en andere instellingen tonen belangstelling voor de expertise van de staf. Het jaarverslag biedt niet de ruimte alle gastoptredens van de staf te vermelden, een korte selectie moet een indruk geven.

Johannes Houwink ten Cate gaf op 29 oktober de lezing 'Veranderingen in opvattingen over medeplichtigheid aan de Shoah' voor het genootschap voor de Joodse Wetenschap in Nederland. Op 27 maart verzorgde hij een gastcollege voor studenten Calamiteitenpsychologie van de UvA over beeldvorming met betrekking tot de Shoah. Hij vertelde op 29 maart scholieren van het Parkhurst College in Almere over de strafbaarstelling van Holocaustontkenning, hij nam deel aan een panel over de Armeense Genocide op de Hogeschool Utrecht op 3 april en op 24 mei verzorgde hij een lezing over de genocide in Rwanda tijdens een symposium over Rwanda van de Universiteit Utrecht.

Marieke Meeuwoord hield op 11 januari een presentatie tijdens de studiedag van het Nederlands Genootschap van Joodse Studiën. Rosa Lehmann gaf op 17 november een gastcollege aan de Seniorenacademie Groningen en Drenthe over

minderheden in Polen. Ook Karel Berkhoff sprak hier begin december in het kader van dezelfde reeks over Poolse Joden tijdens de Tweede Wereldoorlog.

Uğur Üngör gaf een gastcollege over de Armeense Genocide aan de Faculteit der Maatschappij- en Gedragwetenschappen op 1 december 2006. Op 27 maart gaf hij een lezing '*Genocide and Identity Politics: Europe and beyond*' in het kader van het Nederlands-Iraans uitwisselingsprogramma van de vakgroep Politicologie van de UvA.

Ton Zwaan gaf een inleiding op de film '*New Year Baby*' (Socheata Poouv, USA) tijdens het Movies that Matter Filmfestival van Amnesty International in De Balie in Amsterdam op 1 april. Hij gaf een gastcollege *The Concept and Practice of Genocide in the Twentieth Century* aan het Instituut Clingendael en over de ontkenning van genocide aan geschiedenisstudenten van de Universiteit van Maastricht.

Educatie

In samenwerking met een groot aantal andere organisaties heeft het CHGS een centrale rol gespeeld bij de organisatie van de Holocaust Memorial Day. Deze dag is een internationaal initiatief van de VN en heeft tot doel jongeren tussen 15 en 25 jaar kennis bij te brengen over de Holocaust en andere genociden. Een intensieve beleving van deze dag, door middel van het meedoen aan workshops, manifestaties of het kijken van films moet bijdragen aan de historische bewustwording van jongeren. HMD kenmerkt zich door de intensieve samenwerking tussen vele verschillende organisaties. Zo konden in de week van HMD, de week waarin de bevrijding van Auschwitz op 27 januari 1945 wordt herdacht, op een achttal locaties activiteiten plaatsvinden. Deze activiteiten werden gecoördineerd vanuit het CHGS. De AIO's en de stafleden van het Centrum verzorgden allen een workshop tijdens deze dag.

Dankzij de medewerking van de Decaan van de Faculteit der Geesteswetenschappen konden de activiteiten op de UvA plaatsvinden in de Oudemanhuispoort. Zo'n 200 leerlingen van scholen uit het hele land woonden de dag bij, evenals

Holocaust Memorial Day

ongeveer 20 studenten, die een parallelprogramma volgden. Gastsprekers waren onder meer Ernst Verduin, overlevende van de Holocaust, Jacques Grishaver van het Nederlands Auschwitz Comité en wethouder van de Gemeente Amsterdam Ahmed Aboutaleb.

Holocaust Memorial Day kon rekenen op behoorlijke aandacht van de media. Het Radio 1 Journaal en het NOS Journaal maakten een reportage van de dag. Op zaterdag 27 januari verscheen een artikel in NRC Handelsblad.

Samen met de Anne Frank Stichting is de basis gelegd voor een nieuw project, waarbij Amerikaanse scholieren hun benodigde *credentials* kunnen verdienen door deel te nemen aan een workshop over de Holocaust en Srebrenica. Vier scholieren uit de VS draaiden in mei 2007 de *pilot*.

Maatschappelijk Debat

Het Centrum liet in het maatschappelijk debat op het gebied van genocide op uiteenlopende manieren van zich horen. De gevestigde media weten de stafleden steeds beter te vinden wanneer een reactie op actuele gebeurtenissen gewenst is. Artikelen in populaire, professionele en wetenschappelijke publicaties droegen bij aan het groeiende bereik van het Centrum. De coördinator van het Centrum, Barbara Boender, organiseerde een aantal bijeenkomsten, enerzijds gedreven door de actualiteit, anderzijds door impulsen vanuit het Centrum zelf. In september 2006 vond de bijna traditionele verjaardagsviering van het Centrum plaats in de Aula van de UvA. Zo'n 150 vrienden, relaties, studenten en overige belangstellenden luisterden naar een lezing van prof. Yehuda Bauer. Als initiatiefnemer van de Taskforce for International Cooperation on Holocaust Education, Remembrance and Research stond Bauer aan de wieg van het CHGS. Na afloop van de lezing, getiteld *The Holocaust in the context of the Second World War* mocht Yehuda Bauer uit handen van de loco-burgemeester van Amsterdam een koninklijke onderscheiding in ontvangst nemen.

Filmsymposium

Debat met Arseny Roginskij

Onderzoeksjournalist Jonathan Sanders voorzag begin december zijn documentaire *Beslan. Three days in september* van een toelichting. Een kleine groep studenten en geïnteresseerden woonden deze indrukwekkende middag bij.

In de aanloop naar de tweede kamerverkiezingen laaide in de media en politiek de discussie rond de Armeense genocide op. Enkele politici van Turkse afkomst konden niet erkennen dat er een volkerenmoord op de Armeniërs had plaats gevonden, in lijn met het Turkse politieke standpunt. Het CHGS werd veelvuldig door media en politici benaderd met het oog op steun voor de verschillende standpunten. Enkele keren konden stafleden een historisch licht op de zaak laten schijnen.

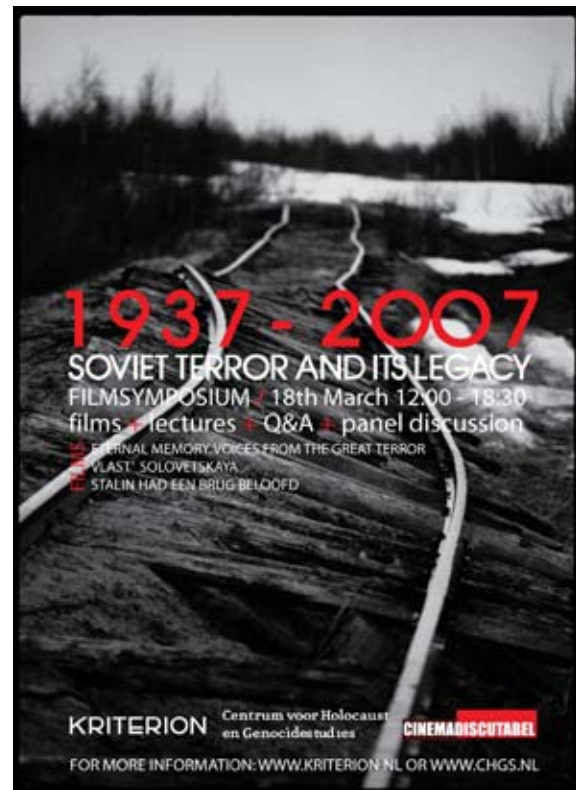
In samenwerking met de Humanistische Omroep en Studium Generale organiseerde het Centrum een zeer druk bezochte film- en discussieavond over het historisch onderzoek rond de Armeense Genocide. Ruim 300 mensen bezochten de extra beveiligde Oudemanhuispoort, waar de Turkse historicus dr Taner Akçam een lezing gaf. Hieraan voorafgaand werd in het CREA Theater de film 'Een muur van Stilte' (Dorothee Forma, 1996) vertoond. De discussie rond de Armeense Genocide had in mei 2007 een *follow-up*. Zo'n 25 onderzoekers,

journalisten en politici uit binnen- en buitenland woonden een *expertmeeting* bij over '1915'. AIO Uğur Üngör was de initiatiefnemer van deze conferentie met als titel *Disentangling the genocide debate: a conference on 1915*.

Dit jaar werd bijzondere aandacht geschonken aan de terreur onder het Communisme. Eind november verscheen bij Uitgeverij Contact de Nederlandse vertaling van *Overleven na de Goelag* van Nanci Adler. Tijdens een feestelijke boekpresentatie in het NIOD ontving het Centrum zo'n 50 gasten. Op 18 maart 2007 vond in Filmtheater Kriterion het symposium '1937-2007. Soviet Terror and its Legacy' plaats. De coördinator schakelde hierbij de hulp in van twee vrijwilligers, Tabitha Oost (MA Student HGS, en Nienke van Poelje (MA Student OES). In dit kader bracht Memorial-voorzitter Arsenij Roginskij een bezoek aan Nederland. Zijn bijdrage aan het symposium maakte veel indruk. Ook econoom Michael Ellman, historicus Marc Jansen en filmmaker Gerard Jacobs, evenals stafleden Adler en Berkhoff, leverden een bijdrage aan het symposium. Als dagvoorzitter trad NRC-journalist Laura Starink op. Het symposium was dagen voor aanvang ruimschoots uitverkocht en

werd door zo'n 200 belangstellenden met uiteenlopende achtergrond bezocht. Dit symposium is mede mogelijk gemaakt dank zij een bijdrage van de Stichting Democratie en Media.

Het CHGS leverde tenslotte een bijdrage aan een aantal publieksactiviteiten rond de Holocaust. Op 12 oktober organiseerde het Centrum samen met het Verzetsmuseum en de Stichting Sobibor een avond rond de opstand in Sobibor in 1943, met lezingen van onder andere Jules Schelvis en Johannes Houwink ten Cate. Het afscheidssymposium van CIDI adjunct-directeur Haddasa Hirschfeld 'Vergelijken met de Holocaust' in de Aula werd mede door het Centrum georganiseerd. Tenslotte droeg het CHGS bij aan de in samenwerking met de Nederlands Auschwitz Comité en de Pensioen- en Uitkerings Raad jaarlijks georganiseerde Nooit meer Auschwitz-lezing. De lezing werd dit jaar op 26 januari gegeven door Jorge Semprún. Voorafgaand hieraan stond Semprún de masterstudenten van het CHGS te woord in de vergaderzaal van het NIOD, waar hij werd geïnterviewd door Karel Berkhoff.

Affiche voor het filmsymposium 'Soviet Terror and it's Legacy 1937 - 2007'

Boekpresentatie van Nanci Adler's 'Overleven na de Goelag'

In de Media

Nanci Adler

- Interview, "Met het oog op morgen", over *Overleven na de Goelag*, 16 september 2006;
- Interview, Radio FM over Filmsymposium, 15 maart 2007.

Maria van Haperen

- Interview, Radio 1 Journaal, over HMD, 26 januari 2007;
- Interview, NRC Handelsblad, t.b.v. artikel over HMD, 27 januari 2007.

Johannes Houwink ten Cate

- Interview, *Wordt Vervolgd*, jrg. 39, themanummer Internationale Tribunalen, pp. 22-23, oktober 2006;
- Column, *Folia 9*, 'Bij de les' (met Karel Berkhoff en de gastonderzoekers uit Oekraïne), 20 oktober 2006;
- *De Volkskrant*, over het Meertens-rapport, 19 oktober 2006;

- Filmopname, JongerenTV www.lokaalmondiaal.nl, over het Marshall-Plan, 6 november 2006;
- Interview, Associated Press (Arthur Max, aangehaald in diens serie The Holocaust Papers, o.m. afgedrukt in de International Herald Tribune) over 'goed' en 'fout' in de Nederlandse geschiedenis, 5 december 2006;
- Interview, Radio 1 Journaal, over HMD, 27 januari 2007;
- Interview, Contactblad 40-45; aflevering voorjaar 2007, blz. 6-7;
- Interview, BNR, over de strafbaarstelling van de Holocaust-ontkenning (discussie met H. Hirschfeld van het CIDI), 3 februari 2007;
- Interview, Associated Press (Arthur Max, International Herald Tribune), over het genocide-vonnis van het ICJ in de zaak van Bosnië vs Servië en Montenegro, 21 februari 2007;
- Interview, BNR, over het genocide-vonnis van het ICJ, 26 februari 2007;
- Interview, Rotterdamse School voor Journalistiek, over idem, 27 februari 2007;
- Interview, Haagse Institute for War and Peace (Caroline Tosh), over idem, 27 februari 2007;
- Interview met BNR, over de USHMM-website over Darfur, 11 april 2007;

- Interview, Quest (E. Posthumus), over nationaal-socialistische eugenetica, 9 mei 2007.

Uğur Üngör

Gidsrol in documentaire getiteld *Secrets of our Grandparents in Nederland*, Turkije en Syrië, voor Nederlandse publieke omroep IKON, die naar verwachting begin 2008 wordt uitgezonden.

Ton Zwaan

- Interview, Radio 1, VPRO, over studiedag Armeense genocide, 15 mei 2007;
- Interview, Radio 1, VPRO Buitenlanduur, over Taner Akçam 'De Armeense genocide', 29 mei 2007.

Bijlage 1 - personele bezetting CHGS per 1 juni 2006

Mw. dr N.D. Adler,
wetenschappelijk stafmedewerker, 0,2 fte

Dr K.C. Berkhoff,
wetenschappelijk stafmedewerker, 1,0 fte

Mw. drs B. Boender,
coördinator, 0,6 fte

Mw. drs M. van Haperen,
educatie specialist, 0,2 fte

Dr W. ten Have,
directeur, 0,6 fte

Prof. dr J.Th.M. Houwink ten Cate,
hoogleraar, 1,0 fte

Mw. drs A.M.B. Meeuwenoord,
OIO, 0,8 fte

Mw. drs E. Moraal,
OIO, 0,8 fte

Drs. U. Ü. Üngör,
AIO, 1,0 fte

Dr A.C.L. Zwaan,
wetenschappelijk stafmedewerker, 0,4 fte

Promovendi

- Esther Beijik, Nederlandse verzetsgroepen
- Benien van Berkel, Nazi-Cultuurpolitiek/
Goedewaagen
- Theo Gerritse, HSSPF Rauter
- Pim Griffioen/Ron Zeller, Vergelijking West-Europa
- Daan Hertogs, Burocratie van de Sjoa
- Marieke Meeuwenoord, Kamp Vught
- Harry Monkel, Joodse Kinderen Amsterdam
1941-1944
- Eva Moraal, Kamp Westerbork
- Frank van Riet, Rotterdamse politie
- Aafke Sanders, Khmer Rouge
- Nena Tromp, Milosevic/ICTY
- Uğur Üngör, Armeense Genocide in Diyarbekir

Bijlage 2 - publicaties

- Nanci Adler**
- “Enduring Repression: Gulag Incarceration and Attitudes Towards the CPSU”, t.b.v. te verschijnen bundel van bijdragen van conferentie “*Legacy of the Gulag*”, Harvard University, USA
  - *Overleven na de Goelag*, (Amsterdam: Contact Uitgeverij, 2006).
- Karel Berkhoff**
- “Antysemityzm v ukraïnomovnych vydannjach u Rajchskomissariati Ukraïna” [Antisemitisme in Oekraïenstalige publicaties in het Reichskommissariat Ukraine], in Natsional’na akademija nauk Ukraïny, Instytut politytsjnych i etnonatsional’nych doslidzjen’ im. I.F. Kurasa, *Naukovi zapysky*, vypusk 31, red. V. R. Nachmanovytsj en M. I. Tjahlyj (Kiev, 2006), pp. 94–101.
  - Recensie van Norbert Kunz, *Die Krim unter deutscher Herrschaft (1941–1944): Germanisierungsutopie und Besatzungsrealität* (Darmstadt: Wissenschaftliche Buchgesellschaft, 2005), in *Central European History* 39, nr. 4 (december 2006), pp. 728–730.
  - Recensie van Johan Dietsch, *Making Sense of Suffering. Holocaust and Holodomor in Ukrainian Historical Culture* (Lund: Department of History, 2006), in *American Historical Review* 111, nr. 5 (december 2006), pp. 1628–1629.
- Maria van Haperen**
- “Docenten als Verhalendragers, in gesprek met Puck Huitsing, directeur van de Eenheid Oorlogsgetroffenen van het ministerie van VWS”, *Kleio* 7 (2006);
  - “Giftige gassen, ploffende bommen” *Feniks Havo, Overzicht van de geschiedenis. Geschiedenis voor de Tweede Fase*, Utrecht/ Zutphen 2007;
  - “Giftige gassen, ploffende bommen” *Feniks VWO, Overzicht van de geschiedenis. Geschiedenis voor de Tweede Fase*, Utrecht/ Zutphen 2007;
  - “Geschiedenis in de Media over de Armeense genocide”, *Historisch Nieuwsblad* 9 (2006)
  - “Geschiedenis in de Media over de Nederlandse politie in de Tweede Wereldoorlog”, *Historisch Nieuwsblad* 3 (2007);
  - “De Tweede Wereldoorlog in veldslagen”, *Historisch Nieuwsblad* 4 (2007);
  - “Meer empathie voor de NSB?”, *Historisch Nieuwsblad NSB*
  - “Mei 2007: Tweede Wereldoorlog”, *Historisch Nieuwsblad* 4 (2007)

- "Bazin van de oorlog, portret van Niod-directeur Marjan Schwegman", *Historisch Nieuwsblad* 2 (2007);
- "Hans Blom is nog lang niet weg", *Historisch Nieuwsblad* 5 (2007).

Wichert ten Have - "De historische betekenis van Anne Frank", bijdrage aan het symposium *60 jaar dagboek van Anne Frank*, 25 juni 2007.

- Johannes Houwink ten Cate**
- *Bevindingen over P.J. Meertens op grond van literatuur en geraadpleegde bronnen*. Rapport van de Commissie van Drie (met H.W. von der Dunk en I. de Haan), Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen, Amsterdam 2006;
  - *Zelfanalyse 2003-2006. Een (tussen-)balans*, Centrum voor Holocaust- en Genocidestudies (met medewerking van W. ten Have), 1 november 2006;
  - "The Future of Holocaust Research", *Jewish Political Studies Review*, vol. 19, nr. 1-2;
  - "The Future of Holocaust Research", podcast op de website van het *Centre for Research of Dutch Jewry van de Hebrew University te Jeruzalem*, <http://dutchjewry.net>, december 2006;
  - "On the Outlawing of Holocaust Denial", op de website van *A Jewish Contribution to an Inclusive Europe*, www.ceji.org, april 2007
  - "Iedereen Slachtoffer en Iedereen Dader?", in CIDI afscheidsbundel Hadassa Hirschfeld, juni 2007.
  - "Het Hakenkruis brengt verlossing op aarde", *Historisch Nieuwsblad* 2 (2007);
  - "Cyrille Fijnaut en anderen - De geschiedenis van de Nederlandse politie", *Historisch Nieuwsblad* 4 (2007).

- Rosa Lehmann**
- "Contextualizing the debate on Polish anti-Semitism. On victims, bystanders, and outsiders", *volume on Jewish-Christian Relations* (University of Maryland Press, Baltimore) te verschijnen;
  - "From ethnic cleansing to affirmative action: How People's Poland ventured to solve its Ukrainian problem", te verschijnen;
  - "Taming the devil's fumes. A Polish case study of social engineering", te verschijnen.

Uğur Üngör

- "When persecution bleeds into mass murder: the processive nature of genocide," *Genocide Studies and Prevention*, jg.1, nr.2 (2006), pp.173-96;
- "Center and periphery in the Armenian Genocide: The case of Diyarbakir province," in: Hans-Lukas Kieser & Elmar Plozza (red.), *Der Völkermord an den Armeniern, die Türkei und Europa: The Armenian Genocide, Turkey and Europe* (Zürich: Chronos, 2006), pp.71-88;
- "“Was het nu wel of geen ocide?': over de vervlechting van dimensies in het genocidedebat," *De Gids* (december 2006), pp.1005-9;
- "Over het brandend houden van een kaars in een storm," *Tijdschrift voor Geschiedenis*, jg.120, nr.1 (2007), pp.1047;
- "“Excuse me, did you say Genocide?': On the Poverty of Debates on Mass Violence in Turkey," *The Armenian Weekly*, vol.73, no.16 (24 April 2007), pp.11, 26;
- "The Great Game of Genocide and Le genocide des Arméniens", beschikbaar op: <http://www.h-net.org/~genocide>;
- *Vervolging, onteigening en vernietiging: De deportatie van Ottomaanse Armeniërs tijdens de Eerste Wereldoorlog* (Amsterdam: Aspekt, 2007).

Ton Zwaan

- "Tussen ontkenning en erkenning. De Armeense genocide", *Cogiscope. Tijdschrift over gevolgen van oorlog en geweld*, nr. 0406 (2006), pp. 2-5;
- "Onder condities van anarchie en anomie. Gedachten over Darfur", in: Annet Mooij, David Bos en Sonja van 't Hof (red.), *Grenzeloos nieuwsgierig. Opstellen voor en over Abram de Swaan* (Amsterdam: Uitgeverij Bert Bakker, 2007), pp. 208-219.

Beschikbare middelen 2006

Bedragen zijn in € x 1.000

	2006	2007 (1 ^e 6 mnd)
Baten		
VWS	270,4	237,5
UvA	47,2	11,9
Niod	23,6	11,8
Rente	10,0	6,5
Fondsen	19,4	0,4
Totaal	370,6	268,1
Lasten		
Personeel via NIOD	256,2	191,2
Diensten NIOD	23,9	2,7
Huisvesting NIOD	16,3	5,1
Bureaunkosten	39,9	28,3
Reiskosten, Publicaties & Symposia	46,3	32,5
Totaal	382,7	259,9
Resultaat	-12,1	8,2

CENTRUM VOOR
HOLOCAUST
EN GENOCIDESTUDIES

Herengracht 380 / 1016 CJ Amsterdam / t: 020-5233800 / f: 020-5233888 / e: info@chgs.nl / w: www.chgs.nl